

Strategische AdviesRaad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
T: +32 2 553 01 81
F: + 32 2 553 50 76
sariv@iv.vlaanderen.be
<http://www.sariv.be>

Aan mevrouw Ingrid Lieten
Minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding
Martelaarsplein 7
1000 Brussel

uw bericht van
29 januari 2010

uw kenmerk
PV/de/lvg/764
PV/de/lvg/765

ons kenmerk
SARiV Advies 2010/4
SARC/MED

bijlagen

vragen naar / e-mail
roos.vandecruys@iv.vlaanderen.be
hanne.schuermans@cjsm.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 50 32
02 553 41 71

datum
3 maart 2010

Betreft: Ontwerp van decreet houdende instemming met de amendementsoorkonden bij de Stichtingsakte en de Overeenkomst van de Internationale Telecommunicatie Unie, zoals gewijzigd door de Conferentie van gevolmachten in 1994 en 1998, aangenomen in Marrakech op 18 oktober 2002 en in Antalya op 24 november 2006

Geachte mevrouw Lieten,

Op haar vergadering van 8 januari 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het ontwerp van decreet houdende instemming met de amendementsoorkonden bij de Stichtingsakte en de Overeenkomst van de Internationale Telecommunicatie Unie, zoals gewijzigd door de Conferentie van gevolmachten in 1994 en 1998, aangenomen in Marrakech op 18 oktober 2002 en in Antalya op 24 november 2006. De Vlaamse minister bevoegd voor het mediabeleid wordt gelast het gezamenlijk advies in te winnen van de Sectorraad Media van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (hierna: "SARC") en de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "SARiV"). Na schriftelijke procedure van de Sectorraad Media en na bespreking op de vergadering van de SARiV van 24 februari 2010, keurden beide Raden onderhavig advies goed.

De Internationale Telecommunicatie Unie (hierna: "ITU") werd in 1865 in Parijs opgericht als de Internationale Telegraafunie. De naam werd gewijzigd in 1934 en de ITU werd een gespecialiseerde VN-organisatie voor telecommunicatie in 1947. De doelstellingen en activiteiten van de ITU situeren zich op technisch (harmonisatie van het nationale telecommunicatiebeleid om de efficiëntie te verhogen), ontwikkelings- (technische bijstand verlenen aan ontwikkelingslanden), en politiek vlak (aanmoedigen van een bredere aanpak van telecommunicatievraagstukken in het licht van de globale informatie-economie en –maatschappij).¹ Binnen de ITU werken de openbare en de particuliere sector samen.

De Conferentie van gevolmachten keurde in Marrakech in 2002 en in Antalya in 2006 nieuwe amendementen goed op de Stichtingsakte en de Overeenkomst van de ITU. Deze werden eerder al gewijzigd in Kyoto in 1994 en in Minneapolis in 1998. De wijzigingen zijn van institutionele,

¹ M. BOSSUYT en J. WOUTERS, *Grondlijnen van het internationaal recht*, Antwerpen, Intersentia, 2005, 658.

organisatorische, procedurele en redactionele aard. Een aantal wijzigingen wordt hieronder kort toegelicht.

1. Institutionele wijzigingen

De Stichtingsakte en de ITU-Overeenkomst voorzien als belangrijkste organen van de ITU de Conferentie van gevolmachtigden, de Raad, mondiale en regionale conferenties en het Algemene Secretariaat. Naast de mondiale conferenties over internationale telecommunicatie zijn er ook mondiale of regionale conferenties voor de specifieke sectoren: nl. de Radiocommunicatiesector (ITU-R), de Telecommunicatiestandaardisatiesector (ITU-T) en de Telecommunicatieontwikkelingssector (ITU-D). Deze hebben twee categorieën van sectorleden: administraties en bedrijven. Artikel 9 van de amendementsoorkonde van Marrakesh bij de Stichtingsakte legt de nadruk op een billijke geografische spreiding van de leden van de ITU.

De Raden vestigen wat betreft de institutionele wijzigingen, gelet op de Vlaamse bevoegdheden, voornamelijk de aandacht op de Radiocommunicatiesector. Deze heeft naast de conferenties ook assemblees, die de technische kwesties behandelen, en een Radioreguleringsraad. De amendementsoorkonden van Marrakesh scherpen diverse institutionele bepalingen hieromtrent aan. De leden hiervan worden verkozen, maar er wordt nu bepaald dat lidstaten enkel hun onderdanen kunnen voordragen en dat de samenstelling van de raad een afspiegeling moet zijn van de regio's van de wereld (artikel 9 lid c). Verder kunnen voorrechten en immuniteiten die eigen zijn aan de functie van lid van de Radioreguleringsraad nu ook in bepaalde gevallen ingetrokken worden. Daarnaast kan ook het lidmaatschap van het Comité van het Radioreglement vervallen na drie opeenvolgende afwezigheden (artikel 2 amendementsoorkonde van Marrakesh bij de Overeenkomst).

2. Organisatorische en procedurele wijzigingen

Naast het aanscherpen van enkele institutionele bepalingen, willen de amendementen van Marrakesh de werking van de ITU ook meer flexibel en transparant maken. Zo kan elke sector nu zijn eigen procedures vaststellen en zijn de regels voor de vergaderingen van de sectorraden aangepast. Tevens kunnen lidstaten die niet vertegenwoordigd zijn in de Raad waarnemers sturen en kunnen ook sectorleden onder voorwaarden als waarnemer de zittingen bijwonen (artikel 4, Overeenkomst).² De amendementsoorkonde van Antalya bij de Overeenkomst verduidelijkt de status van waarnemers door een onderscheid te maken tussen waarnemers met raadgevende stem en zonder (artikel 23) en specificeert de term waarnemer in de bijlage.

Verder voegen de amendementsoorkonden van Marrakesh meerdere bestaande instrumenten met een procedureel karakter samen tot de Algemene Regels (artikel 32 Stichtingsakte) en worden in de Overeenkomst enkele procedurele bepalingen strenger, bijvoorbeeld voor de termijn van verslagen. Er worden ook kostenbesparingen doorgevoerd. Onder meer doordat de lidstaat in de eerste plaats moet instaan voor de kosten van het bijwonen van zittingen van de Raad. Enkel voor ontwikkelingslanden wordt hierop een uitzondering gemaakt (artikel 4).

In de amendementsoorkonde van Antalya bij de Stichtingsakte wordt tevens bepaald dat de wereldconferenties en vergadering voor de radiocommunicatiesector in principe om de drie of vier jaar worden samengeroepen in plaats van elke twee jaar (artikel 13). Ze bepaalt ook dat de ITU zes officiële talen kent (artikel 29).

3. Inhoudelijke wijzigingen

De amendementsoorkonden voeren ook enkele wijzigingen door met gevolgen voor de inhoudelijke kwesties die in de ITU aan bod kunnen komen. Zo bepaalt artikel 10 van de Stichtingsakte, zoals

² De amendementsoorkonden van Antalya wijzigen de bepaling omtrent "het zich laten vertegenwoordigen" van sectorleden door waarnemers in "zittingen bijwonen".

gewijzigd in Marrakesh, dat de Raad de grote beleidskwesties inzake telecommunicatie onderzoekt, zodat de beleidslijnen en strategie van de ITU aangepast zijn aan de nieuwe ontwikkelingen in de wereld van de telecommunicatie. Dit is belangrijk voor de relevantie van de organisatie in het snel veranderende domein van de telecom.

4. Aandachtspunten voor Vlaanderen

Hoewel de amendementsoorkonden vooral van organisatorische en praktische aard zijn, wensen de Raden niet alleen stil te staan bij de institutionele aspecten, maar eveneens de aandacht te vestigen op de nood aan het opvolgen van de werking van de ITU en haar beleidsgerichte output. De ITU is (onder meer) door zijn unieke samenstelling van publieke en private actoren een belangrijke speler in het bepalen van telecommunicatiestandaarden. Dit heeft onder meer gevolgen voor het bepalen van Vlaamse radiofrequentieplannen. Daarenboven hebben de planningsactiviteiten van de ITU-R zoals deze plaatsvinden in de Wereldradioconferentie (WRC) en de Regionale Radiocommunicatie Conferentie (RRC) een verregaande impact op de ontwikkeling van nieuwe draadloze diensten in Vlaanderen.

Zo heeft de RRC van 2006 in Genève een directe weerslag op de uitbouw van digitale terrestriële televisie in Vlaanderen, aangezien daar de frequentieblokken zijn vastgelegd waarover Vlaanderen kan beschikken, maar ook op het debat over het digitaal dividend in Vlaanderen en wat ermee te doen. De specifieke toewijzing van bovenvermelde frequentieblokken heeft het potentiële digitale dividend dat kan worden herbestemd voor Vlaanderen namelijk sterk verkleind in vergelijking met andere lidstaten, omdat België vooral digitale televisie ontplooit in de hogere frequenties van het televisiespectrum. Het zijn net die hogere frequenties die binnen Europees verband als digitaal dividend worden aangeduid.

Een ander voorbeeld betreft de volgende WRC, die het onderwerp '*cognitive radio*' op de agenda heeft staan. Dit kan bijvoorbeeld een impact hebben op het secundaire gebruik van vrije frequenties in het aan omroepen toegewezen spectrum door zogenaamde '*opportunistic cognitive devices*', zoals dit in de Verenigde Staten van Amerika al is toegestaan en ook in Europa wordt bestudeerd (het zgn. TV White Spaces-dossier).

Het is dan ook noodzakelijk dat de Vlaamse administratie niet alleen de standaardisatie binnen ITU-T, maar ook de plannings- en reguleringsactiviteiten binnen ITU-R proactief opvolgt binnen het Belgische overlegkader alsook binnen de Europese coördinerende activiteiten met betrekking tot de ITU.

Tevens wijst de SARiV er op dat de ITU een rol heeft in het vergemakkelijken van de toegang tot instrumenten die de veiligheid van ICT verhogen voor alle lidstaten.³

Om een betere inschatting te maken van de beleidsgerichte output hebben de Raden zich gebaseerd op het Strategisch Plan voor de ITU 2008-2011. Gezien de impact van de beleidsgerichte output van de ITU vinden de Raden het belangrijk dat de bevoegde Vlaamse diensten de activiteiten van de ITU opvolgen en ertoe bijdragen in samenwerking met de diensten van de andere Belgische entiteiten. De SARiV wijst er in dit kader op dat de ITU sterk hecht aan de universele en non-discriminatoire toegang tot ICT voor alle lidstaten, in het bijzonder voor ontwikkelingslanden.⁴ Vanuit zijn specifieke bevoegdheid pleit de SARiV ervoor dat de Vlaamse vertegenwoordigers die deelnemen aan de bijeenkomsten van de ITU er mede op zouden toezien dat deze doelstelling wordt gehaald.

Wat betreft de organisatorische wijzigingen wijzen de Raden in het bijzonder op het vaststellen van zes officiële talen van de ITU. De Raden verwelkomen in deze context het punt 2.1.16 van het

³ ITU, *Final acts of the Plenipotentiary Conference, Resolution 130*, Antalya, 2006. [<http://www.itu.int/ITU-D/cyb/cybersecurity/docs/security-related-extracts-pp-06.pdf>]

⁴ ITU, *Strategic plan for the Union for 2008-2011, Resolution 71*, Antalya, 2006, 2.1.7. [<http://www.itu.int/osg/spu/stratplan/2006/resolution-71-antalya-2006.pdf>]

Strategisch Plan i.v.m. het belang van meertaligheid om alle lidstaten ten volle te laten deelnemen aan de ITU en bij het creëren van een open globale informatiemaatschappij.⁵

De SARiV herinnert aan zijn oproep om snel de functie van Vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering bij de internationale organisaties in Genève opnieuw in te vullen.⁶ Deze vertegenwoordiger kan ook een belangrijk doorgeefluik vormen van de ITU naar de Vlaamse Media-administratie aangezien deze VN-organisatie gevestigd is in Genève.

Ook de EU is actief op het vlak van het managen van radiocommunicatie. De Europese Commissie neemt deel aan Wereldradioconferenties als niet-stemmende sectordelegatie en ze coördineert tevens de onderhandelingen van de EU-lidstaten over onderwerpen gerelateerd aan het EU-beleid.⁷ Gelet op deze EU-activiteiten en de Vlaamse bevoegdheden ter zake⁸, is het belangrijk om dit op te volgen. Aanvullend wenst de SARiV dit advies aan te grijpen om nog eens de aandacht te vestigen op het heronderhandelen van het EU-samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de deelstaten.⁹ Het advies van de Raad van State geeft duidelijk aan dat de bevoegdheid telecommunicatie niet langer kan voorbehouden worden aan de federale overheid. Daarom moet Vlaanderen ook zijn instemming aan deze amendementsoorkonden verlenen. Hierboven wordt duidelijk het verband gelegd met het EU-beleid ter zake. Het samenwerkingsakkoord uit 1994 heeft telecommunicatie ondergebracht in categorie I, hetgeen betekent dat dit een exclusieve bevoegdheid is voor de federale overheid, waardoor de deelstaten niet betrokken worden bij de EU-besluitvorming en evenmin kunnen vertegenwoordigd zijn op EU-vergaderingen. Uit het advies van de Raad van State blijkt dat deze indeling achterhaald is.

De Raden vragen daarom dat de Vlaamse Regering, in overleg met de andere deelstaten, in het kader van het heronderhandelen van het EU-samenwerkingsakkoord zou pleiten om telecommunicatie als bevoegdheid naar de categorie van de gedeelde bevoegdheden (II of III) te verhuizen, zodat de deelstaten ook betrokken worden bij de EU-besluitvorming en Vlaamse ambtenaren als assessoren kunnen deelnemen aan EU-vergaderingen inzake telecommunicatie. Hierbij moeten de opmerkingen van de IF (punt 3.2) – hoewel zeer prozaïsch gesteld – zeker in het achterhoofd worden gehouden. Zoals in de nota aan de Vlaamse Regering is aangegeven, wordt er al een beurtrolvertegenwoordiging toegepast, hetgeen de Raden tevreden stemt.

5. Conclusie

De Raden gaan akkoord met de ontwerpen van decreet. Ze betreuren echter dat er reeds 8 jaar is gepasseerd sinds de ondertekening van de amendementsoorkonden van Marrakesh die hier ter instemming voorliggen. Op basis van een analyse van het strategisch plan van de ITU pleiten de Raden niet alleen voor aandacht voor de institutionele wijzigingen die deze oorkonden te weeg brengen, maar vooral voor een actieve opvolging van de werkzaamheden en activiteiten van de ITU door de Vlaamse Overheid.

Het is noodzakelijk dat de Vlaamse administratie niet alleen de standaardisatie binnen ITU-T, maar ook de plannings- en reguleringsactiviteiten binnen ITU-R proactief opvolgt. Binnen het Belgische overlegkader moeten goede afspraken worden gemaakt over de vertegenwoordiging en opvolging van de werkzaamheden, alsook aandacht besteed worden aan de Europese coördinerende activiteiten met betrekking tot de ITU en de wijze waarop Vlaanderen hierbij wordt betrokken. Gelet op het advies

⁵ *Ibid*, 2.1.16.

⁶ SARiV, *Reflectie op de beleidsnota's Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking en de Beleidsnota Toerisme*, Advies 2009/25, 23 november 2009, 17.

⁷ EUROPESE COMMISSIE, *WRC sets the global rules*.

[http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/radio_spectrum/manage/intl/wrc/index_en.htm]

⁸ De nota aan de Vlaamse Regering geeft aan dat uit de jurisprudentie van het Grondwettelijk Hof is af te leiden dat het beleidsveld van de radio-omroep en de televisie, dat toegewezen is aan de gemeenschappen, in een ruime betekenis moet opgevat worden.

⁹ Samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Ministerraad van de Europese Unie, B.S. 17 november 1994. Zie ook SARiV, o.c., 16.

van de Raad van State, vragen de Raden dat de Vlaamse Regering, in overleg met de andere deelstaten, in het kader van het heronderhandelen van het EU-samenwerkingsakkoord zou pleiten om telecommunicatie als bevoegdheid naar de categorie van de gedeelde bevoegdheden (II of III) te verhuizen.

Hoogachtend,

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

(getekend)

(getekend)

Voorzitter
Prof. Dr. Jan Wouters

Secretaris
Freddy Evens

Namens de Sectorraad Media van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

(getekend)

(getekend)

Voorzitter Sectorraad Media
David Stevens

Ondervoorzitter Sectorraad Media
Hilde Van den Bulck